

Posudok rigorózneho práce

Autor práce: Dana Kramářová

Název práce: Možnosti podpory osvojování cizího jazyka u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v mladším školním věku

Oponent: *PhDr. Lenka Felcmanová, Ph.D.*

Autorka se ve své rigorózní práci zaměřila na tvorbu a následné zhodnocení přínosu souboru podpůrných pomůcek k výuce cizího jazyka, který je určen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Sada pomůcek je zpracována s využitím multisenzoriálního přístupu a je určena k podpoře osvojení vybraných gramatických struktur cizího jazyka (angličtiny).

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Výstavba teoretické části práce postrádá logickou strukturu, což poněkud snižuje její srozumitelnost. Jazyková a stylistická úprava místy neodpovídá nárokům kvalifikační práce. Při zpracování teoretické části práce autorka využila přiměřený počet aktuálních informačních zdrojů, nicméně v některých částech práce jsou poměrně rozsáhlé části zpracovány na základě jediného informačního zdroje (srov. např. podkapitulu věnovanou dysgrafii). V textu teoretické části práce jsou nejednotně upraveny odkazy na informační zdroje. Citace v seznamu použitých zdrojů jsou zpracovány podle platné citační normy. Informace týkající se legislativní úpravy vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou uvedeny zcela přesně, což může být způsobeno řadou změn legislativních textů, ke kterým v nedávné době došlo. Ve výzkumném vzorku jsou zahrnuty také děti se sociálním znevýhodněním, této problematice mohla být věnována pozornost v teoretické části práce. V závěru práce jsou doslovně uvedeny pasáže z jiných částí práce (týká se zejména legislativy).

Ve výzkumné části práce se autorka zaměřila na ověření možností využití metodického programu (didaktických pomůcek) vytvořeného pro podporu osvojování vybraného učiva v anglickém jazyce u žáků mladšího školního věku. Formulace výzkumného problému nesouvisí s tematickým zaměřením výzkumu (je popisován projekt společnosti Scio).

Autorka si uložila za cíl ověřit přínos programu (spíše tedy didaktických pomůcek) v oblasti dosažených znalostí, motivace žáků a jejich aktivního zapojení ve výuce. Hodnotila také jednotlivé pomůcky (zda a do jaké míry podporuje interakci mezi žáky, míru multisenzoriality, snadnost pochopení práce s pomůckou apod.). Výzkumné šetření má design akčního výzkumu. Oceňují rozsah informací, který byl shromážděn o jednotlivých žácích zahrnutých v experimentální skupině výzkumného souboru. Pro vyhodnocení míry posunu v osvojování vybraných oblastí učiva autorka vytvořila vlastní didaktický test, další oblasti (motivace a aktivita a vhodnost využití pomůcky) byly hodnoceny pomocí autorkou vytvořených sedmibodových škál na základě zúčastněného pozorování. Popis jevů odpovídající jednotlivým stupňům škály není v práci uveden. Není také uveden způsob

hodnocení jednotlivých částí didaktického testu. Do výzkumného vzorku bylo zahrnuto 20 dětí, které byly rozděleny do výzkumné a kontrolní skupiny tak, aby zastoupení jednotlivých druhů a míry závažnosti speciálních vzdělávacích potřeb byly srovnatelné. Presentace zjištěných údajů bohužel není zcela přehledná. Informace shromážděné o jednotlivých žácích experimentální skupiny jsou uvedeny v podkapitole s názvem Kazuistiky žáků experimentální skupiny. Zde autorka shrnuje informace o jednotlivých žácích včetně výsledků vstupní a výstupní pedagogické diagnostiky. K získání informací o jednotlivých žácích včetně posouzení vlivu domácího prostředí na osvojování angličtiny autorka oslovila rodiče žáků zapojených ve výzkumu. Rozsah a zaměření části otázek dotazníku však do značné míry nesouvisí s cílem výzkumu (např. otázky „kdy začalo dítě sedět bez opory, zda lezlo po čtyřech, zda rodiče měli stejné obtíže jako děti“ apod. nejsou ve vztahu k cíli práce relevantní). Naopak domácí přípravě na výuku angličtiny se autorka věnuje pouze ve dvou otázkách. Informace uvedené v tabulkách a grafech nejsou interpretovány. V rámci interpretace výzkumných zjištění vztahujících se k prokázání přínosu pomůcek nebylo zahrnuto působení domácí přípravy.

Závěr: Oceňuji vytvořený soubor didaktických pomůcek i širší informací, které autorka nashromáždila pomocí použitých výzkumných metod. Práci **doporučuji s výhradou**, která se vztahuje zejména k analýze a interpretaci výzkumných dat.